

ОНОМАТОПЕЯ ЯК ІНДИКАТОР МОВНОГО КОЛОРИТУ

Васюхно Л., студ. гр. ПР-52,

Попова О. В., викладач

Вивчення ономотопеї займає значне місце у вирішенні кардинальних питань мовознавства. Ономотопоетичні слова розглядалися саме у зв'язку з проблемою походження мови, адже вигук, який є інваріантом реалізації ономотопеї, не зважаючи на свій виключно емотивний характер, є родоначальником того явища, яке називаємо мовою. Звукові комплекси, які набували характеру мовних знаків — слів, спочатку мали недиференційовану семантику й означали як певний процес дії, так і його об'єкт, знаряддя чи результат: із слова му (*muh*) у корови утворюється дієслово мичати (*muhen*), ме (*meck*) у кози — мекати (*meckern*), клац (*knips*) у вимикача — клацати (*knipsen*); *puff* для позначення удару або тріску, а як дієслово — *puffen* (нім.м.). Але з наступним виділенням у свідомості уявлень і примітивних понять про предмети як об'єкти, що мають істотне значення для життя людини, почали створюватися формальні варіанти назв для предметів, відмінні від позначень дій.

Як свідчить проведене дослідження, звуконаслідувальні слова української мови можуть виступати у ролі будь-якого члена речення, але в основному тяжіють до функції присудка, чому сприяє зображальність і процесуальність їхнього значення: *Коли це зміюка - бубух! Аж земля затряслась* (Укр. казки).

Переважає більшість ономотопоетичних слів англійської мови служить назвами звучань та дій, які вони передають: *the cuckoo* - зозуля (*cuck* - наслідування крику зозулі), *the cock* - півень, амер. тетерев, *the chipper* - пташеня (куріпки, тетерева) - (*chip* - наслідування звуку щибетання, цвірінкання).

Не дивним є те, що відображення одних і тих же звуків у різних мовах буде різним (півень в Німеччині каже *kikeriki*, у Франції — *cocorico*), особливо коли ми врахуємо, що звук реалізується в мовленні не лише імітацією першо-джерела, а й за рахунок емоційного стану людини, яка його чує, а потім відтворює, і цей стан у різних людей буде різним. Відрізнитися буде і рух органів мовлення при утворенні тих же звуків у різних представників однієї суспільної групи. Отже, саме завдяки всеохоплюючій як екстра- так і інтралінгвістичній силі емоцій ономотопея є показником національного колориту, надаючи усному мовленню природності, що підтверджує мовний характер вигуку.